Він стояв на тротуарі перед будинком. Замість правої ноги з нього висіла порожня холоша, ніяк не підгорнута — свідоцтво свіжого нещастя, непоправність і жорстокість якого —били в вічі. Це був хлопчик років десяти. Худеньке, виснажене обличчя його було звернуте до травневого неба. Над чолом кучерявився непокірний білястий чубок.

Співали Першотравневі колони, гуркотіли танки, красивою риссю йшла кіннота. В голубому південному небі летіла ескадрилья.

— Чапай,— сказала поруч особа трьох-чотирьох років віку (через верхню губу в неї висіло дві сережки, вона ніяк не могла їм дати ради),— тобі трамвайчик ніжку одрізав?

Коло Чапая збирався потроху увесь його загін. Прикрашені бойовими синцями й гулями, підтягаючи штани вимазаними в чорнило пальцями, шморгаючи од хвилювання брудними носами, стояли бійці. Вони не зводили очей з порожньої холоші командира.

Чапай дивився на блакитне небо, не помічаючи нікого біля себе.

— Тепер ти бігати не можеш,— констатувала та ж маленька особа, виявляючи жорстокість, властиву її вікові.

Всі мовчали.

Раптом загуркотіла ринва, по ній з балкона шугнув рудуватий хлопець.

— Чапай! — гукнув хтось із групи бійців. Рудуватий хлопець гордо посміхнувся і махнув рукою. Загін войовничо загаласував, той засвистів, той на ходу вихопив з кишені шмат цегли той стяг з голови і сховав за пазуху свою кепу,— новий Чапай повів загін.

Дівчинка спробувала й собі бігти за всіма, але це виявилося їй над силу. Вона повернулась до хлопця, доторкнулася до його костура.

— Я теж не вмію бігати. Він дерев'яний? — спитала вона.

Хлопець стояв, ще вище підвівши голову, та чи він бачив що-небудь крізь раптовий потік сліз?

— Ти не плач— скільки могла жалісливо сказала дівчинка,— я тебе не кину.

— Я не плачу. Нічого. Я буду вже Депутатом Балтики 2.

— І я,— приєдналася з солідарності дівчинка, підібгавши ногу, пробуючи стояти на одній нозі.

Сяяло голубе небо травневого дня.

1938

1 Чапай — скорочене прізвище Василя Івановича Чапаева (1887—1919), легендарного героя громадянської війни, З виходом на екран кінофільму братів Васильєвих "Чапаев" (1934) славнозвісне ім'я стало для юного покоління радянських громадян уособленням найвищої доблесті.

2 Депутат Балтики — вчений Полежаев, герой кінофільму О. Г. Зархі і Й. Ю. Хейфіца "Депутат Балтики" (1937).